

עפ"ת 59244/01/20 - דוד עמר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

לפני כב' השופט רפי כרמל, סגן נשיא, אב"ד
כב' השופט אריה רומנוב
כב' השופטת מרים ליפשיץ-פריבס
המערער
דוד עמר
ע"י ב"כ עו"ד אשר אקסלרוד
נגד
המשיבה
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת שרית זוכוביץ-אורי) מיום
11.12.19 בגמ"ר 5696-04-18.

כללי

1. המערער הורשע על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן בגרימת מוות ברשלנות ובגרימת חבלה ברשלנות. המערער נדון ל- 9 חודשי מאסר בפועל, 8 חודשי מאסר על תנאי, 6 שנות פסילת רישיון נהיגה, 7 חודשי פסילה מותנית של רישיון הנהיגה ופיצוי למשפחת המנוח בסך של 10,000 ₪. הערעור מופנה כנגד חומרת עונש המאסר בפועל.

2. ואלה המעשים על פי כתב האישום המתוקן:

ביום 18.1.2018 נהג המערער באוטובוס ציבורי בחברת "אגד" מבית שמש לכיוון ירושלים. בשעה 8:25 הגיע האוטובוס מרחוב נחל שורק לכיכר שנמצאת בין רחוב זה לרחוב נחל הקישון בבית שמש (להלן: "הכיכר") ועצר, לפני מעבר החצייה שברחוב נחל שורק מזרחית לכיכר (להלן: "מעבר החצייה הראשון"). במעבר חצייה זה, ולפני האוטובוס, חצו מספר הולכים רגל וביניהם רותם אפלבוים (להלן: "הנפגע") ובנו, יהודה, יליד 2011 (להלן: "המנוח"). לאחר שסיימו לחצות את מעבר החצייה הראשון התקדמו הנפגע והמנוח לכיוון מעבר החצייה השני שנמצא ברחוב נחל הקישון צפונית לכיכר (להלן: "מעבר החצייה השני"). הנפגע והמנוח המתונו כשנייה ואז החלו לחצות את מעבר החצייה השני. בשלב זה, ובעת שהנפגע והמנוח היו באמצע מעבר החצייה השני, השלים המערער פנייה לרחוב נחל הקישון, ומבלי שהבחין בנפגע ובמנוח פגע בהם באמצעות דופן ימין קדמית של האוטובוס, הפיל אותם אל מתחת לאוטובוס ודרס את המנוח באמצעות הגלגל האחורי הימני שלו. כתוצאה מהתאונה נהרג המנוח ומותו נקבע במקום. לנפגע נגרמו שבר בעצם הפיבולה וחבלות ברגל ימין, גובסה רגלו השמאלית, על רגלו הימנית הושם סד גבס והיה עליו לנוח בביתו במשך 6 שבועות.

על פי כתב האישום המתוקן ביום האירוע מזג האוויר היה חורפי ומעונן, אולם לא ירד גשם והיה אור יום. הראות הייתה טובה והכביש ברחוב נחל הקישון היה רטוב ממי גשם.

3. הסדר הטיעון בין הצדדים כלל הסכמה לפיה המשיבה תבקש מבית המשפט להטיל על המערער 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פסילה ממושכת, פסילה על תנאי ופיצוי לנפגע, וההגנה תהיה חופשית בטיעוניה.

טענות הצדדים

4. ב"כ המערער עותר לביטול גזר הדין ולקבוע כי המערער לא התרשל, או, למצער, התרשל ברף הנמוך ביותר, ולהטיל עליו עונש של של"צ, לצד קנס, פסילה קצרה ופסילה על תנאי. לחלופין, לאמץ את חוות דעת הממונה על עבודות השירות ולהשית על המערער מאסר קצר שיבוצע בעבודות שירות. לגופו של הערעור טוען הסנגור, כי עונש המאסר בפועל שהוטל על המערער הינו חריג בחומרתו ואינו עולה בקנה אחד עם עקרון אחידות הענישה ועם תכלית הענישה. לשיטתו, אין ספק כי התאונה היתה בלתי נמנעת בנסיבות דנן ולא נבעה כלל מרשלנות המערער או, לכל הפחות, מרשלנות ברף הנמוך ביותר, נוכח נסיבותיו האישיות של המערער ועברו התעבורתי הנקי. בהקשר זה נטען, כי המערער בעל רישיון רכב מאז שנת 1969 ולחובתו 18 הרשעות קודמות, רובן עבירות קנס. לפיכך ולאור העובדה כי הוא משמש כנהג ציבורי, מדובר בנהג זהיר. עוד נטען כי אין חשיבות לאופן בו התרחשה בפועל התאונה, שכן מדובר בתאונה בלתי נמנעת ולכך, לא התייחס בית משפט קמא. כמו כן, דרגת הרשלנות, אם היתה כזו, הנה רשלנות רגעית ביותר לשיטתו, כעולה גם מחוות דעת המומחים מטעם המשיבה. לעמדת מערער, מחקירתו הנגדית של בוחן התנועה המשטרתי, עולה כי הוא מסכים עם הקביעה, לפיה, אחריות המערער אינה נובעת מכך שלא בלם, אלא מכך שבשתי השניות בהן היו הנפגע והמנוח על המדרכה, לא צפה כי הם עתידים לחצות את הכביש. הסנגור טוען, כי העדר צפייה המיוחס למערער, במהלך שתי השניות הללו, הוא מחדלו היחיד של המערער אף לשיטת המשיבה, משכך, אותו מחדל הוא ברף הנמוך ביותר. עוד נטען כי שגה בית משפט קמא בכך שלא ייחס רשלנות תורמת למתלונן. המתלונן לא בחן את מצב התנועה בטרם חצה את הכביש ואילו היה מביט לכיוונו של האוטובוס, לא היה חוצה כלל את הכביש כלל. עוד הוסף כי ככל הנראה, המנוח ניתק מאביו ורץ לכיוון שטח מת באוטובוס ולכן נפגע. אף הבוחן המשטרתי הגיע למסקנה כי התאונה קרובה להיות תאונה בלתי נמנעת. ההודאה של המערער בכתב האישום המתוקן באה לאור הערפל הרב הרובץ על נסיבות האירוע והוא מקבל מקבל את מלוא האחריות על מעשיו, אך אינו אמור להיענש בחומרה. וכן, הבוחן עצמו אישר בעדותו כי נפלו טעויות בחישוביו, מחמת הגבוליות של הנתונים אישר המומחה שהתאונה הייתה נמנעת בשלושה ס"מ. טיעון זה לא בא, כך נטען, אלא על מנת להבהיר כי האחריות של המערער הינה ברף הנמוך של רשלנות לגרימת התאונה. המסקנה מכתב האישום המתוקן בצירוף הראיות שנשמעו, מובילה לכך שהרשלנות צריכה להיות ברף הנמוך האפשרי. במצב דברים זה, טווח הענישה בו נקט בית משפט קמא היה חמור מדי, וצריך היה למקם את הענישה בעבודות שירות (אף שהמערער עדיין עותר לשל"צ). המערער יצא לגמלאות, מצבו הכלכלי אינו בטוב, וצירוף רמת האחריות הנמוכה לכלל הנסיבות האישיות, כל אלו מוליכים לכך שיש לתקן את הענישה ולהעמידה על של"צ או למצער על עבודות שירות, לתקופה שאינה ארוכה.

5. ב"כ המשיבה טען כי העונש הוטל במסגרת הענישה המוסכמת, על פי הסדר הטיעון. הטענה שהאב הניח ידו

על המנוח ולא אחז בידו, תוקנה בתיאור האירוע עוד בטרם שמיעת הראיות. בהודעת הערעור, המערער מבקש לקבוע כי המערער לא התרשל, על אף הודאתו בכתב האישום המתוקן. טענות אלו אינן עולות בקנה אחד עם הודאתו, ודין להידחות. לגוף האירוע נטען כי המנוח ואביו הנפגע היו באמצע מעבר החצייה ולא בתחילתו, כפי שטען המערער. מדובר על כן ברשלנות גבוהה, ובהיות המנוח הנפגע בלב מעבר החצייה. למערער היה שטח מת וניתן היה לעמוד על המתרחש בו בהסטה קלה של המבט שלו. כפי הנראה, המנוח נפגע ונגרר על ידי האוטובוס ובית משפט קמא קבע כי היה על המערער לצפות נוכחות הולכי רגל במעבר החצייה בשעה זו, ומשעסקין בנהג אוטובוס חובת הזהירות הנדרשת ממנו מוגברת. הקביעה העובדתית נקבעה ע"י הערכאה הדיונית וערכאת הערעור אינה מתערבת בכך. טענות המערער בדבר אשם תורם מצד אביו של המנוח, נדחו אף הן בפסק הדין. אין ולא ניתן לפצל את האירוע לחלקים שונים כי אם יש לראותו מתחילתו ועד סופו כאירוע אחד. על כל נהג המתקרב למעבר חצייה, לחפש אחר הולכי הרגל. טענות המערער בדבר קצב הליכה וכו' אינן רלבנטיות והן זניחות. בית משפט קמא התייחס למקרים בהם היה שטח ראייה מת ונדרש לחובת הנהג בנסיבות כאלה. בית משפט קמא, ביסס החלטתו על מקרים דומים בהם נקבעה רשלנות בינונית גבוהה וקבע מתחם ענישה בהתאם לכך. ערכאת הערעור לא תתערב אלא בהתאם לכללים שהותוו לכך, לא מתקיימים במקרה זה.

מכל אלה יש לדחות הערעור.

דין

6. דין הערעור להידחות.

כלל הוא, כי ערכאת הערעור לא גוזרת מחדש את העונש, אלא בוחנת את סבירות גזר הדין של הערכאה הדיונית, וכי התערבותה בעונשים שנגזרו שמורה למקרים חריגים בלבד, בהם נפלה טעות מהותית, או כאשר העונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה. (ע"פ 7430/03). לאחר בחינת טיעוני הצדדים, הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות, הואיל ולא נפלה כל טעות מהותית בגזר הדין.

7. המערער הינו כבן 67 שנים, בעל רישיון נהיגה משנת 1969 ולחובתו 18 הרשעות קודמות. ההרשעה האחרונה הנה משנת 2014 בעבירה של עקיפה בצומת. יתר הרשעותיו מהשנים 1976-2004 ורובן בעבירות מסוג ברירת משפט. אין לחובתו עבר פלילי.

8. לזכות המערער עומדת הודאתו במיוחס לו, גם אם הודאה זו באה לאחר שנמעו חלק מראיות המשיבה. כן יש לתת משקל לכך שמדובר בנאשם נורמטיבי, המתנדב במסגרות שונות לרבות במשטרת התנועה, אשר עברו התעבורתי אינו מכביד ואשר הוא נעדר עבר פלילי, העובדה כי מיום ביצוע העבירות ועד היום המערער פסול לנהיגה ואינו עובד, וכן את נסיבותיו האישיות. כמו כן, מקביעותיו העובדתיות של בית משפט קמא עולה, כי המערער נסע במהירות נמוכה מאוד, ומכתב האישום המתוקן עולה כי המנוח והנפגע, המתינו שניה אחת בלבד לפני שחצו במעבר החצייה.

עם זאת, מקצת מטענות המערער אינן עולות בקנה אחד עם העובדה שהמערער הורשע לאחר שהודה

בעובדות כתב האישום המתוקן, הודאה שבאה לאחר שמיעת חלק ניכר מהראיות, כל זאת כמפורט (בקצרה) בסעיף 2 לפסק דין זה.

9. לחובת המערער נזקפת בראש ובראשונה מידת הרשלנות שלו בביצוע העבירות. בדין קבע בית משפט קמא כי דרגת רשלנותו של המערער הנה ברף הבינוני - גבוה. מכתב האישום עולה כי מדובר בתאונת דרכים שהתרחשה באמצע מעבר חציה, שלפניו היה מעבר חציה נוסף, בשעת בוקר, בה קיימת תנועה ערה של הולכי רגל. בנסיבות אלה, היה על המערער לצפות חציית הולכי רגל במעבר החציה. לפיכך, ונוכח העובדה שהמערער הינו נהג מקצועי שנהג באוטובוס והסיע נוסעים (ר': עפ"ג 62156-09-16 **ישרון נ' מדינת ישראל** 2016), מוטלת על המערער חובת זהירות מוגברת. כמו כן, בנסיבות אלה אף קיימת אפשרות סבירה כי חלק מהולכי הרגל שהחלו חציה במעבר החציה הראשון ימשיכו לחצות גם את מעבר החצייה השני. אפשרות אותה היה על המערער לקחת בחשבון. משכך, צדק בית משפט קמא בדחותו את הטענה כי מדובר ברשלנות רגעית של המערער או באירוע פתאומי או בלתי צפוי שהוביל לתוצאה הטראגית. גם טענת ההגנה לרשלנות תורמת מצד האב, הנפגע, נדחתה כדין. המנוח ואביו חצו את הכביש במעבר חצייה, זאת לאחר שהמתינו כשנייה והסתכלו לראות האם הכביש פנוי מכלי רכב. בכך, מילאו את חובת הזהירות המוטלת עליהם כהולכי רגל. מה עוד, שבית משפט קמא נתן לזה משקל לקולה, בקביעת מיקומו של המערער בתוך מתחם הענישה. יתרה מזו, וכפי שקבע בית משפט קמא, משהודה המערער באחריותו לכך שפגע במנוח ובאביו באמצעות דופן ימין קדמית של האוטובוס בעת שהיו באמצע מעבר החצייה, הטענה לפיה מדובר בתאונה בלתי נמנעת חישובית, הינה בעלת משקל נמוך. כמו כן, לחובת המערער יש לזקוף גם את העובדה כי לעבירת גרימת המוות ברשלנות נלוותה עבירה נוספת של גרימת חבלה ברשלנות, וכן את תוצאותיה הקשות של התאונה שהסתיימה במותו של המנוח ובפציעתו של אביו.

10. הענישה המבוקשת ע"י הסנגור, אינה עולה בקנה אחד עם קביעת המחוקק בסעיף 64 לפקודת התעבורה, שלפיה, העונש בעבירה של גרם מוות ברשלנות נע בין 6 חודשי מאסר ו - 3 שנות מאסר, ועם הכלל הנוהג בפסיקה ש;לפיו בעבירת של גרם מוות ברשלנות יש להשית מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה, כהכרה בערך קדושת החיים ובאינטרס ההרתעה. בנסיבות דנן, אין מקום להתערב בקביעתו של בית משפט קמא, שלא מצא כי נסיבות האישיות של המערער מצדיקות חריגה מן הכלל והימנעות מהטלת מאסר בפועל. פסיקה של בית המשפט העליון קובעת כי נדרשת נקיטת יד קשה גם כנגד נאשמים נורמטיביים בעבירה זו, שמטבע הדברים יתקשו להתמודד עם מאסר מאחורי סורג ובריה. כמו כן, נוכח אופייה המיוחד של העבירה דנן ובשל ביצועה השכיח גם על-ידי אנשים נורמטיביים, נסיבות האישיות של נאשם בעבירה של גרימת מוות ברשלנות, בדרך כלל, אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית (ר': ע"פ 1920/14 **מדינת ישראל נ' נח אבירם** (2015); ע"פ 6755/09 **אלמוג נ' מדינת ישראל** (2009)). לפיכך, בנסיבות דנן, העונשים שקבע בית משפט קמא מקובלים עלינו ולא מצאנו מקום להתערב בהם.

אשר-על כן, הערעור נדחה.

המערער יתייצב לריצוי עונשו ביום 10/5/21 עד השעה 10:00 בבית המעצר ניצן.

ניתן היום, כ"ד ניסן תשפ"א, 06 אפריל 2021, במעמד ב"כ המערער, המערער וב"כ המשיבה.

מרים ליפשיץ-פריבס, שופטת

אריה רומנוב, שופט

השופט רפי כרמל, סגן נשיא, אב"ד